

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Інженерно-педагогічний факультет

Кафедра загальнотехнічних дисциплін та охорони праці

ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»

Всеукраїнський громадський дитячий рух «Школа безпеки»

**ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ:
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ**

Матеріали

**V Всеукраїнської заочної науково-практичної
конференції (30 квітня 2019 року, м. Київ)**

КИЇВ 2019

УДК 355.58
ББК 68.69
П78

Редакційна колегія:

Шмалей С.В. – доктор педагогічних наук, професор (*відповідальний редактор*);

Шевченко В.В. – заступник відповідального редактора, кандидат педагогічних наук, професор;

Володченко Н.В. – кандидат технічних наук, доцент;

Виноградчий В.І. – доктор економічних наук, професор;

Гвоздій С.П. – доктор педагогічних наук, доцент;

Дашковська О.В. – кандидат хімічних наук, доцент;

Крутов В.В. – доктор юридичних наук, професор;

Мазена М.А. – доктор медичних наук, професор;

Литвиновський Є.Ю. – кандидат педагогічних наук, ст. науковий співробітник;

Редька І.В. – кандидат біологічних наук, доцент;

Слюсаренко Н.В. – доктор педагогічних наук, професор;

Філіповський О.В. – кандидат технічних наук, ст. науковий співробітник

Постолатій Т.О. – відповідальний секретар.

Затверджено до друку Організаційним комітетом V Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції «Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України»

Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України: Матеріали У Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції. – Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. – 159 с.

Матеріали конференції висвітлюють результати різноспрямованих теоретичних і прикладних різноспрямованих досліджень в сфері цивільного захисту, розкривають сучасний стан, напрями та перспективи розвитку освіти в галузі цивільної безпеки та формування культури безпеки життєдіяльності

УДК 355.58
ББК 68.69
П78

ЗМІСТ

Азаров І.С., Сидоренко В.Л. Проблема моніторингу електромагнітного середовища існування людини	8
Акчуріна С. Р., Клевська В. Л. Вплив ГМО-вмісних продуктів на здоров'я людини.....	9
Амеліна Л.В., Біляєв М.М., Берлов О.В. Моделювання забруднення навколишнього середовища та робочих зон при емісії хімічно-небезпечних речовин ..	10
Аргунова В.С., Клевська В. Л. Негативний вплив транспорту на довкілля	11
Арнаго Г.В., Харламова Ю.Є. Нові інформаційні технології обробки інформації	12
Бабіна В.О. Історія становлення концепції екологічної безпеки країн Азії на прикладі Японії	13
Багдасар'ян С.С., Кириленко А.С. Техніка безпеки на заняттях з легкої атлетики для студентів ВНЗ	14
Байталюк А.О. Шляхи подолання соціально-політичних небезпек	15
Барнак Р.Ю. Воспитание гражданской сознательности на примере героев-чернобыльцев	16
Баштан С.О. Навчання заходам безпеки студентської молоді в надзвичайних ситуаціях	18
Беляев Н.Н., Беляева В.В., Берлов А.В., Гунько Е.Ю., Козачина В.А. Математическое моделирование аварийных ситуаций на химически опасных объектах	19
Беспалова А.В., Файзулина О.А. Соціальні небезпеки і загрози суспільству.....	20
Бібікова А. Охорона дитячого голосу.....	21
Бикович М.Р. Закономірності виникнення соціальних та політичних джерел небезпеки.....	22
Березовецький А.П.,Тимочко В.О. Формування культури безпеки життєдіяльності у Львівському національному аграрному університеті	23
Блінська Ю.М. Алкоголізм як один з видів соціальної небезпеки.....	24
Бобро О.В., Насібуллін Б.А., Тихохід Л.В. Психофізіологічні основи розвитку стресу при надзвичайних ситуаціях.....	26
Богатов О.І., Крайнюк О.В., Буц Ю.В. З досвіду проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з охорони праці	27
Бурлака Н.І., Вонгай П.В. Вплив викидів парникових газів на організм людини та довкілля	28
Василенко О.О. Еколого-техногенні проблеми Сумської області	29
Войтко О. В., Басанець Ю. П. Кольорова розмальовка як ефективний метод АРТ-терапії для зниження стресу	30
Volodchenkova D.V., Volodchenkova N.V. Analysis of the labor conflict level and employees behave in conflict situations	32
Володченкова Н.В. , Хиврич О.В. Управління ризиками при експлуатації об'єктів підвищеної небезпеки промислових підприємств	33
Ворожбіян М.І., Катковнікова Л.А. Деякі особливості викладання курсу «Безпека життєдіяльності» у вишах	34
Воронцова Е.В. Впровадження проектної діяльності для соціалізації здобувачів освіти	35
Голіков О.А., Кравцов М.М. Надзвичайна ситуація пов'язана з лісовою пожежою ...	37

Третьяков О.В., Колеснік М.І., Колеснік О.І. Профілактика дитячого травматизму.....	128
Третьяков О.В., Соболенко К.П. Профілактика студентського травматизму.....	129
Туровська Г.І. Забезпечення безпеки особистості в екстремальних ситуаціях проблема кожної людини	130
Федорчук-Мороз В.І., Вісин О.О. Деякі аспекти екологічної безпеки сучасної України.....	131
Feduschak V., Gvozdii S. Ensuring safety of life in the everyday activities of a modern person	132
Хлопов А.М., Мороз В.Ю. Розвиток та формування ключових компетентностей при вивченні курсу «Основи охорони праці»	133
Хорькова Г.В., Сусю С.Т. Екологічні проблеми сучасної України та шляхи їх вирішення	135
Цанко С.С., Кравцов М.М. Надзвичайні ситуації у наслідок вибуху аміаку	137
Ціж Л.М., Мазепа М.А. Безпека пацієнтів з хворобою Альцгеймера під час фізичної терапії та у повсякденному житті	138
Чан Ієн Лінь Аналіз пожеж та їх наслідки за останні 2 місяці 2018 року	139
Чорна О.Г. Організація вивчення студентами питань цивільного захисту на практичних заняттях з безпеки	140
Шароватова О.П. Запобігання проявам людського фактору шляхом формування культури безпеки фахівців	141
Шевченко В.В. Проблематика та сучасний стан переробки твердих побутових відходів у нашій державі	142
Шевченко Ю.В. Промислова переробка твердих паливних відходів за кордоном	143
Шевченко С.І., Копилова Т.В. Склад сухих пайків в різних арміях світу	144
Шевченко С.І., Станішевська Т.І., Горна О.І. Психотравмуючі чинники введення військового стану в Україні	145
Шевченко С.І., Юсупова О.В. Нові прояви бубонної чуми у світі	146
Шевчук О.А. Електричний опір організму людини і його значення для збереження життя та забезпечення електробезпеки	147
Шеремет В.В., Кравцов М. М. Аварійні ситуації на водних об'єктах України	148
Шмалей С.В. Профілактика насильства в контексті професійних ризиків соціальних працівників	149
Шмалей С.В., Бакин С.А. Фармакологические аспекты безопасности жизнедеятельности в сфере питания	151
Шматова О.О., Шматова Є.Р. Екологічні проблеми безпеки водопостачання промислових об'єктів.....	152
Шмырко В.И., Пушина И.В., Троян Ю.И. Актуальность тестирования негативного влияния персональных компьютеров на здоровье пользователей	153
Штейн П.В. Формування культури безпеки життєдіяльності в навчальних, позашкільних та громадських установах	155
Шульц А. Натовп його види. Методи координації та управління	156
Ярова І.А. Собянін І.В., Старченко Є.С. Охорона здоров'я – базовий елемент суспільної безпеки.....	158

Студенти засвоюють методику розроблення алгоритмів з попередження надзвичайних ситуацій та вивчають комплекс організаційних та інженерно-технічних заходів щодо запобігання та мінімізації наслідків надзвичайних ситуацій різного характеру. Такий метод організації самостійної роботи базується передусім на групових формах роботи на заняттях з вивчення питань цивільного захисту. Ми долучаємо до кейсу матеріали з офіційних джерел, наводимо статистичну інформацію для надання ситуаційному завданню зв'язку з реальними подіями, що стимулювало професійний інтерес до розв'язання актуальних педагогічних ситуацій в звичайних умовах освітнього процесу та в умовах небезпеки.

Майбутній педагог повинен не тільки засвоїти дії при виявленні та поводження з вибухонебезпечними предметами, а навчати учнів правил поведінки у таких ситуаціях під час занять на заходах присвячених тижню цивільного захисту тощо. Для цього студенти відпрацьовують технологію проведення евакуації з навчального закладу, правила поведінки при надходженні повідомлення про загрозу вибуху.

Кожне зі завдань, які розглядаються, відповідає наступним вимогам: реалістичність, наводяться можливі ситуації, які повинні вирішувати вчителі в конкретних умовах навчально-виховного процесу; пропонуються неоднозначні варіанти їх вирішення, що розвиває креативність та вдосконалює практичні навички студентів у вирішенні проблем; завдання спрямовують на потребу використання допоміжного матеріалу, на пошук відповідних шляхів вирішення завдання у результаті самостійної роботи.

У результаті використання такої методики навчання студент: навчиться аналізувати та розробляти алгоритми дій, що дозволить у майбутньому виважено та адекватно діяти в реальних умовах навчального процесу у школі та при виникненні надзвичайних ситуацій навколишнього середовища; – усвідомить пріоритети та цінності, які мають відношення до професійної діяльності та особистого життя, що дозволить приймати правильні управлінські висновки.

ЗАПОБІГАННЯ ПРОЯВАМ ЛЮДСЬКОГО ФАКТОРУ ШЛЯХОМ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ ФАХІВЦІВ

Шароватова О.П.

*Національний університет цивільного захисту України
sharovatova.elen@nuczu.edu.ua*

В умовах євроінтеграції робота фахівця з безпеки в Україні поступово набуває престижу. Оскільки людина та її безпека – це головна цінність нового часу, вимоги до фахівця з виробничої безпеки також дедалі зростають. Образ кабінетно-паперового інженера з охорони праці уже не задовольняє сучасного роботодавця. Обходи виробничих дільниць, перевірки небезпечних зон та умов трудової діяльності, поряд із вищою освітою, технічними знаннями, професійним досвідом, знанням іноземних мов, потребують від сучасних фахівців фізичної підготовленості, а також сертифікації, що, завдяки періодичній переатестації, засвідчує актуальність їхніх знань і навичок [1].

Найпоширенішою причиною виникнення небезпек у будь-якій професійній діяльності залишається людський фактор. У деяких ситуаціях люди свідомо відходять від правил, намагаючись зробити «якнайліпше» або дбаючи про свої інтереси, а подекуди помиляються без усякого умислу, упускаючи щось з уваги та не розрахувавши свої сили. Незважаючи на високий рівень проведення інструктажів і впровадження стандартів, люди все одно періодично порушують правила й вимоги. Оскільки поведінка працівників постійно змінюється, співробітникам необхідно систематично час від часу нагадувати про потребу дотримання мінімальних вимог. Одним з напрямів вирішення таких ситуацій є формування культури безпеки працюючих [2].

З огляду на це, у професійній підготовці фахівців з охорони праці в офіційних програмах навчання необхідності набуває впровадження системного підходу, що охоплює менеджмент виробничої безпеки, культуру безпеки, цикл постійного поліпшення, планування, управління, аудит, інтеграцію безпеки у сферу професійної діяльності, превентивні моделі, методи оцінки ризику та встановлення глибинних причин подій, алгоритми керування ризиками, особливості формування ризикорієнтованого мислення.

Поряд із цим гостро актуальним, що вимагає якомога швидшого втілення у життя, постає розвиток цінностей безпеки. Необхідними характеристиками сьогоденного фахівця з охорони праці та виробничої безпеки стають небайдужість, безкомпромісність щодо порушень, гуманні цінності, поведінкова безпека, командна робота. Будучи на перший погляд очевидними, зазначені характеристики розвиваються доволі складно і тривало. Характеризуючи фахівця не лише як експерта, а й особистість, вони вимагають поряд із спеціальною підготовкою, відповідної мотивації та переконань.

На жаль, розвиток цінностей безпеки, як напрям внутрішньої політики, в Україні реалізується лише на деяких підприємствах з іноземними інвестиціями, та переважно у високотехнологічних і особливо небезпечних галузях. При цьому вимога популяризувати і практикувати такі цінності є обов'язковою для європейських фахівців високого рівня, а іспити за цим напрямом виявляються найскладнішими [1]. Сьогодні ж культура безпеки - це необхідна норма поведінки громадянина, це правильна реакція, що має стати повсякденною звичкою, без розмірковувань про те, з яких причин це слід робити. І якщо культура безпеки наявна, то саме завдяки їй, в силу цієї своєї звички, людина просто і природно для себе не порушує правил безпеки, для неї не існує інших способів буття.

Отже, під час формування вітчизняного інституту фахівців з охорони праці та виробничої безпеки з метою стимуляції їх систематичного професійного зростання слід урахувати досвід європейського зразка.

Список використаних джерел

1. Богданова О. Міжнародна освіта з охорони праці. Що може перейняти Україна? // Охорона праці. 2018. 6(288). С. 6-9.

2. Григоренко Д. Не бійся першої помилки, уникай другої // Охорона праці. 2018. №11(29). С. 20-23.

ПРОБЛЕМАТИКА ТА СУЧАСНИЙ СТАН ПЕРЕРОБКИ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ У НАШІЙ ДЕРЖАВІ.

Шевченко В.В.

*Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, м. Київ
ist-voloodymyr@ukr.net*

До найбільш гострих екологічних проблем відноситься видалення і переробка твердих побутових і промислових відходів, що в значній мірі визначає санітарно - епідеміологічне благополуччя населених місць.

Україна виступає європейським лідером за кількістю відходів на душу населення. Водночас ситуація з їх утилізацією залишається незадовільною. У зв'язку з тим, що склад вітчизняних відходів усе більше наближається до західного (одноразовий посуд, алюмінієві банки для напоїв, пластикова упаковка, одноразові поліетиленові пакети), обсяги їх мають стати тенденцію до щорічного зростання.

Щорічно кількість сміття в країні збільшується на десятки мільярдів тонн. Під різноманітні полігони та звалища для його зберігання вже відведено понад 250 тисяч гектарів. Із накопичених за рік понад 90 мільйонів кубічних метрів твердих побутових відходів (ТПВ) повторну переробку проходять лише близько 8%. Решта звалюється на полігонах, які не відповідають жодним екологічним вимогам.

Наукове видання

ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ

Матеріали

**У Всеукраїнської заочної науково – практичної конференції
(30 квітня 2019 року, м. Київ, НПУ імені М.П. Драгоманова)**

Тези та повідомлення публікуються в авторській редакції

Підписано до друку 30.05.2019 р.
Формат- 60X 84/16
Ум.- друк. аркушів – 9,24
Друк цифрований. Папір офсетний.
Гарнітура Times ET
Наклад – 100 прим. Замовлення № 163

Віддруковано у поліграфічному центрі «Доміно»
Тел. (068) 489-07-66
М. Харків, пл.. Конституції, 22
www.cory-cory.com.ua